

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2021 m. rugsėjis

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2A-1014-450/2021](#), pasisakydamas dėl ieškovo teisės susipažinti su trečiojo asmens pasiūlymu viešajame pirkime, Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LApT) pažymėjo, kad duomenys, pagrindžiantys tiekėjo atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, paprastai negali būti laikomi nevieša informacija, todėl atsakovės sprendimas neleisti ieškovui susipažinti su trečiojo asmens informacija apie įvykdytas sutartis negali būti laikomas teisėtu. Atsakovė, neleidama ieškovui susipažinti su trečiojo asmens pasiūlymo informacija apie įvykdytas sutartis, neužtikrino, kad trečiasis asmuo konfidencialumu naudotųsi pagrįstai, ir taip pažeidė ieškovės subjektinę teisę susipažinti su konkurento pasiūlymu.

Civilinėje byloje Nr. [e2-697-370/2021](#), nagrinėdamas klausimą dėl atleidimo nuo žyminio mokesčio mokėjimo, LApT nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 83 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta, kad nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleidžiamas fizinis asmuo, kuriam iškelta bankroto byla. Pagrindas laikyti asmenį pagal minėtą punktą atleistinu nuo žyminio mokesčio mokėjimo yra įsiteisėjęs teismo sprendimas (nutartis) dėl fizinio bankroto (nemokumo) bylos iškėlimo (CPK 18 straipsnis). Ieškovas pateikė teismui Kaliningrado srities Arbitražo teismo sprendimo, kuriuo ieškovas pripažintas nemokiu, patvirtintą kopiją. LApT vertinimu, nesant duomenų, kad pateiktas Arbitražo teismo sprendimas yra įsiteisėjęs, nėra pagrindo šiuo sprendimu vadovautis.

Civilinėje byloje Nr. [e2-691-330/2021](#), pasisakydamas dėl ieškinio trūkumų nustatymo

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

pagrįstumo, LAPT akcentavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nustatė ieškovei terminą trūkumams pašalinti, konkrečiai – nurodyti duomenis apie asmenį, kurį teismas, tenkinęs atsakovės prašymą, protokoline nutartimi įtraukė į bylą trečiuoju asmeniu, nepareiškiančiu savarankiškų reikalavimų, atsakovės pusėje. Skundžiama nutarties dalimi fiksuotas bylos proceso trūkumas – teismo neturėjimas duomenų apie trečiąjį asmenį (fizinio asmens duomenų nebuvimas) – neturi ryšio su ieškinio turiniui keliamais reikalavimais. Šiuo atveju teismas galėjo ieškovei pasiūlyti pateikti turimus duomenis apie trečiąjį asmenį, bet ne įpareigoti ieškovę atlikti tokius veiksmus kaip ieškinio turinio trūkumų pašalinimą. Be to, kai, įtraukus į bylą trečiąjį asmenį, jo gyvenamoji vieta ir darbovietė yra ir lieka nežinomos, teismas visus su tuo susijusius klausimus gali išspręsti įstatymuose nustatyta tvarka vėlesnėse proceso stadijose, apsvaustęs kuratoriaus paskyrimo (CPK 39 straipsnis), procesinių dokumentų įteikimo viešo paskelbimo būdu (CPK 130 straipsnis) galimybę, kitas galimas procesines priemones.

Civilinėje byloje Nr. [e2-630-330/2021](#), pasisakydamas dėl solidariosios atsakomybės taikymo, LAPT nurodė, kad atsakovams reiškiami reikalavimai yra grindžiami savarankiškais faktiniais pagrindais ir yra skirtingo pobūdžio pagal savo turinį. Pats du asmenis siejantis paskolos sandorio sudarymo faktas nesudaro pagrindo vertinti, kad reiškiami itin glaudūs ir neatskiriami reikalavimai. Atsakovės atžvilgiu nagrinėtinų reikalavimų esmę sudaro pinigų gavimo pagal paskolos sandorį ir prievolės grąžinti paskolą nevykdymo aspektai, o atsakovo atžvilgiu tirtinos aplinkybės sietinos su jo, kaip juridinio asmens vadovo, netinkamai vykdytomis pareigomis.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Apeliantės teigimu, šiuo atveju egzistuoja objektyvusis bendrininkavimo atvejis – nors aiškaus atsakovų susitarimo padaryti žalą apeliantei ir nebuvo, tačiau abu atsakovai neteisėtais veiksmais prisidėjo prie žalos atsiradimo (atsakovas nepagrįstai sudarė paskolos sutartį, o atsakovė žinojo arba turėjo žinoti, kad paskolos sutartis sudaroma nepagrįstai ir neketinama gražinti paskolos). Toks ieškinyje konkrečiais atsakovų veiksmais nedetalizuotas deklaratyvaus pobūdžio aiškinimas, LAPT vertinimu, nėra pakankamas daryti išvadą, kad atsakovams taikytina solidarioji atsakomybė, nes faktiniai reikalavimų atsakovams pagrindai yra pernelyg nutolę ir skirtingi (CPK 185 straipsnis).

Civilinėje byloje Nr. [e2A-740-1120/2021](#), nagrinėdamas klausimą dėl kredito davėjo (banko) pareigos mokėti kredito gavėjui palūkanas, kai sutartyje nustatytos maržos ir kintamos palūkanų normos suma tampa neigiamas skaičius, LAPT pažymėjo, kad ieškovų ir banko sudarytose kredito sutartyse nėra aiškaus susitarimo, pagal kurį kredito davėjas (bankas) turėtų pareigą mokėti neigiamą palūkanų dalį kredito gavėjams (mažinti kredito įmokas priskaičiuota neigiama maržos ir kintamos palūkanų normos suma). Palūkanų mokėjimo pareiga sutartyse nustatyta išimtinai tik kredito gavėjams. Teismas pažymėjo, kad sutarties sąlygos aiškinamos kartu, o ne atskirai viena nuo kitos. Sutartyse įtvirtinta sąvoka „mokėjimo grafikas“, pagal kurią šiame grafike turi būti nurodytos bendros kiekvieną mėnesį gražintinos kredito dalies ir priskaičiuotų palūkanų sumos, yra aiškinamojo pobūdžio ir tiesiogiai nekuria šalims teisių bei pareigų. LAPT nurodė, kad kredito sutarčių nuostatose nebuvo numatyta, kad tuo atveju, kai kintama palūkanų dalis tampa didesnė už maržą (bendra suma – neigiamas

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

skaičius), bankas turi pareigą šia suma mažinti ir pačią kredito įmoką, t. y. mokėti palūkanas kredito gavėjams.

LApT padarė išvadą, kad pagrindinės ginčo kredito sutarčių sąlygos dėl paskolos valiutos Šveicarijos frankais nėra sąžiningos, t. y. jos vartotojams nebuvo išreikštos pakankamai aiškiai ir suprantamai, vartotojai ginčo sutarčių sudarymo metu iš pateiktos apibendrinto pobūdžio informacijos negalėjo spręsti dėl pagrindinės sutarties sąlygos jiems tenkančių konkrečių ekonominių padarinių bei bendros kredito kainos, taip pat negalėjo įvertinti, kaip ir koku mastu priklausomai nuo valiutos kurso svyravimo gali keistis jų mokamos kredito įmokos. Taigi, teismas ieškovų reikalavimą modifikuoti sutartis tenkino ir pakeitė kredito valiutą iš Šveicarijos frankų į eurus, taip pat pakeitė bazinę palūkanų normą iš LIBOR CHF į EURIBOR. Papildomai LApT nurodė, kad nors pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką nesąžiningą sutarties sąlygą galima keisti tik dispozityvia nacionalinės teisės norma arba šalių sutarimu pasiekta nauja sutarties sąlyga, tačiau nagrinėjamu atveju, nesant tokio pobūdžio normos ir šalims kitaip nesusitarus, nesąžiningos sutarties sąlygos pakeitimas pagal ieškovų reikalavimą (valiutos keitimas į nacionalinę, o ne į kitą užsienio valiutą) nesukliudys pasiekti 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais siekiamų tikslų.

Civilinėje byloje Nr. [2-952-781/2021](#), vertindamas bylinėjimosi išlaidų priteisimo pagrįstumą už procesinio dokumento parengimą, LApT nurodė, kad, kreditoriui ginčijant kito kreditoriaus finansinį reikalavimą, teismui pateiktas atskirasis skundas šio dokumento turinio

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

prasme nėra prilyginamas atsiliepimui į ieškinį. Šiai išvadai padaryti neturi įtakos tai, kad finansinio reikalavimo patvirtinimas ar patikslinimas bankroto byloje, kuris nagrinėjamas ginčo teiseną, yra tapatus ieškinio dėl priteisimo nagrinėjimui. LApT pažymėjo, kad ši taisyklė taikoma visų pirma apibrėžiant įrodinėjimo pareigos taikymą byloje, o būtent – kreditoriaus pareigą leistinomis įrodinėjimo priemonėmis įrodyti ir pagrįsti savo reikalavimo dalyką – prašomos patvirtinti (priteisti) ar patikslinti skolos sumos pagrįstumą (CPK 12 straipsnis, 135 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 178 straipsnis), ir nesuponuoja išvados apie būtinybę nagrinėjant bylą dėl finansinio reikalavimo tvirtinimo pareikštą atskirąjį skundą vertinti kaip ginčo teisenoje reiškiamą procesinį dokumentą.

Civilinėje byloje Nr. [2-724-1120/2021](#), sprendamas dėl susitarimo dėl jurisdikcijos sudarymo pagal 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, LApT nustatė, kad pagal susiformavusią šalių tarpusavio elgesio praktiką atsakovas siūsdavo ieškovei pirkimo užsakymą ir pažymėdavo, kad užsakymui taikomos jo parengtos pirkimo užsakymo sąlygos, o ieškovė, patvirtindama užsakymą, pridėdavo savo bendrąsias sąlygas, kuriose nurodoma, kad visi iš sutarties kylantys ar su ja susiję ginčai turi būti sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose. LApT vertinimu, byloje esantys ieškovės atsakovui siūsti užsakymo patvirtinimai parodo, kad atsakovas, būdamas pakankamai rūpestingas ir apdairus, galėjo patikrinti ieškovės atsiųstą nuorodą į užsakymui taikomas bendrąsias sąlygas, jas atsisųsti, su jomis susipažinti ir jas išsisaugoti patvarioje

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

laikmenoje. Kadangi atsakovas, nurodydamas ieškovei vykdyti užsakymą, jokių prieštaravimų dėl ieškovės pasiūlytų bendrųjų sąlygų taikymo dėl išimtinės Lietuvos Respublikos teismų jurisdikcijos nereiškė, nors, susipažinęs su bendrosiomis sąlygomis, tokią galimybę turėjo, teismas vertino, kad atsakovo veiksmai aiškiai patvirtina, kad šalys susitarė ne dėl atsakovo pirkimo užsakymo sąlygų taikymo, tačiau būtent dėl ieškovės bendrųjų sąlygų taikymo šalių tarpusavio santykiams.

Civilinėje byloje Nr. [e2-794-516/2021](#), vertindamas pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria išaiškinta ankstesnė teismo nutartis dėl ekspertizės paskyrimo, LApT nustatė, kad aplinkybė, jog paskirta ekspertizė atliekama nenutraukiant ieškovės įmonėje gamybos proceso, nebuvo nurodyta pirminėje nutartyje, nors šalys dar iki paskiriant ekspertizę byloje buvo pasisakiusius dėl ekspertizės atlikimo sąlygų, todėl pirmosios instancijos teismas minėtą nutartį dėl ekspertizės skyrimo išaiškino. LApT pažymėjo, kad teismui skundžiamoje nutartyje nurodžius, jog ekspertizė turi būti atliekama nestabdant ieškovės gamybos proceso, buvo pasisakyta dėl ekspertizės atlikimo tvarkos, o ne išaiškinta pirminė nutartis, kurioje klausimas dėl ekspertizės atlikimo tvarkos nustatymo nebuvo išspręstas ir dėl jo teismas nebuvo pasisakęs. Taigi, nors pirmosios instancijos teismas skundžiamoje nutartyje nurodė, kad priima nutartį dėl išaiškinimo, tačiau iš jos turinio galima spręsti, jog skundžiama nutartimi buvo pasisakyta dėl ekspertizės atlikimo tvarkos, t. y. ši nutartis savo esme yra organizacinio pobūdžio, nes ja nustatoma, kokiam procesui vykstant turėtų būti atliekama ekspertizė. LApT nurodė, kad CPK nenumatyta galimybė apskųsti nutartį paskirti byloje ekspertizę, taip pat nenumatyta galimybė

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

apskūsti nutartį, kuria nustatoma ekspertizės atlikimo tvarka.

Civilinėje byloje Nr. [e2-807-881/2021](#), nagrinėdamas klausimą dėl ieškinio palikimo nenagrinėto esant susitarimui dėl arbitražo, LApT pažymėjo, kad vien žodžio „arbitražas“ vartojimas atitinkamose sutarties nuostatose savaime nereiškia, jog šalys sudarė arbitražinį susitarimą. Pagal Rusijos Federacijos 1996 m. gruodžio 31 d. federalinio konstitucinio įstatymo „Dėl Rusijos Federacijos teismų sistemos“ 4 straipsnio 3 dalį apskričių arbitražiniai teismai, arbitražiniai apeliaciniai teismai, Rusijos Federacijos subjektų arbitražiniai teismai ir specializuotieji arbitražiniai teismai yra federaliniai teismai. Todėl šie Rusijos Federacijoje veikiantys teismai, nepaisant jų pavadinime esančio žodžio „arbitražinis“, nėra arbitražai (trečiųjų teismai), kaip tai suprantama pagal Niujorko konvenciją ir Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymą, o jie yra minėtos valstybės teismų sistemos dalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-73-421/2017). Nuolatinė arbitražo, kaip alternatyvaus ginčų sprendimo būdo, institucija Rusijos Federacijoje yra Tarptautinis komercinio arbitražo teismas prie Rusijos Federacijos prekybos ir pramonės rūmų, tačiau iš skundžiamos nutarties motyvų nematyti, kad sutartyje būtų susitarta dėl ginčų nagrinėjimo šiame arbitraže. Sutartyje taip pat nėra jokių kitų nuostatų, kuriomis remiantis būtų galima spręsti, kad šalys susitarė dėl ginčų nagrinėjimo Udmurtijos Respublikos arbitraže CPK 137 straipsnio 2 dalies 6 punkto prasme.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1114-1120/2021](#), spręsdamas klausimą dėl šalies teisės į tinkamą informavimą bankroto procese, LAPT nurodė, kad nemokumo administratorė nepagrįstai bando perkelti atsakovės savininkės ir jos sutuoktinio informavimo (suradimo) pareigą išimtinai teismui. JANĮ 66 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta nemokumo administratoriaus teisė gauti iš valstybės ir savivaldybių įstaigų ir įmonių bei kitų fizinių ir juridinių asmenų savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, taip pat ir asmens duomenis, nepažeidžiant asmens duomenų apsaugos ir komercinės (gamybinės) paslapties apsaugos reikalavimų. Taigi, nemokumo administratorė bankroto procese, veikdama ir įmonės, ir jos kreditorių interesais, turėdama teisę gauti informaciją iš registru, turėtų pabandyti surinkti informaciją apie atsakovės savininkės ir sutuoktinio artimuosius giminaičius ar kreiptis pagalbos dėl individualiosios įmonės savininkės ir jos sutuoktinio gyvenamosios vietos ar darbovietės adreso Jungtinėje Karalystėje sužinojimo; ar pabandyti išnaudoti CPK 39 straipsnyje numatytą kuratoriaus paskyrimo galimybę ar kt. ir, tik išnaudojusi kitus bendraatsakovių paieškos ir tinkamo informavimo būdus, kreiptis dėl procesinių dokumentų įteikimo viešo paskelbimo būdu. Be to, nors bankroto procesas ir turi vykti operatyviai, o nemokumo proceso vienas iš pagrindinių tikslų yra apsaugoti kreditorių interesus, tačiau turi būti užtikrinami ir skolininko, t. y. individualiosios įmonės savininko interesai, kurie šiuo atveju nebuvo tinkamai apsaugoti nuo pat bankroto bylos iškėlimo.

Civilinėje byloje Nr. [e2-629-516/2021](#), nagrinėdamas klausimą dėl bylos rūšinio teisingumo, kai ieškovas pareiškia ieškinį

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

atsakovėms savivaldybei, savivaldybės administracijai ir įmonei dėl sprendimo panaikinimo ir sandorio pripažinimo negaliojančiu, LApT nustatė, kad ieškiniu pareikšti keli savarankiški reikalavimai, vienas jų teisingas bendrosios kompetencijos teismui – pripažinti sandorį neteisėtu ir negaliojančiu, kitas reikalavimas – panaikinti savivaldybės tarybos sprendimą, kuris, paėmus skyrium, teisingas apygardos administraciniam teismui. LApT akcentavo, kad siekiant įvertinti, kuris teisinis santykis yra vyraujantis, lemiamas vaidmuo priskirtinas galutinio ieškiniu siekiamo tikslo nustatymui. LApT nurodė, kad administracinio teisinio santykio (savivaldybės tarybos sprendimo priėmimo) tikslas buvo sudaryti prielaidas pakeisti konkretų sandorį, kuriame savivaldybė veikia ne kaip viešojo administravimo, o kaip civilinių teisinių santykių subjektas. Atitinkamai ieškovės šioje byloje pareikštais reikalavimais siekiamas tikslas – ne nugincyti administracinį aktą kaip tokį, o pasiekti, kad būtų pripažintas negaliojančiu pagal šį aktą sudarytas sandoris, t. y. byloje akivaizdžiai siekiama civilinių teisinių padarinių – sandorio negaliojimo. Todėl ieškovės reikalavimas pripažinti sandorį neteisėtu ir negaliojančiu laikytinas šiame ginče vyraujančiu reikalavimu, o reikalavimas dėl sprendimo panaikinimo – su juo susijusiu, tačiau papildomu (išvestiniu) reikalavimu; taigi, ginčas visa apimtimi nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme.

Be to, LApT pažymi, kad ieškiniu reikalavimas pripažinti sandorį neteisėtu ir negaliojančiu, grindžiant sandorio neteisėtumą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reglamentuotų vidaus sandoriams taikomų nuostatų pažeidimu, yra teisingas apygardos teismui kaip pirmosios instancijos teismui (CPK 27 straipsnio 3 punktas).

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. e2A-1113-790/2021 LApT nustatė terminą apeliacinio skundo trūkumams pašalinti dėl netinkamai apskaičiuoto žyminio mokesčio, mokėtino už apeliacinį skundą. Apeliacinio skundo trūkumai buvo nustatyti dėl to, kad ieškovė neindeksavo žyminio mokesčio pagal CPK 82 straipsnį, nors turėjo tai padaryti. LApT nurodė, kad indeksavimo tikslas – nekeičiant įstatymo užtikrinti, kad bus kompensuojamas žyminio mokesčio nuvertėjimas, susijęs su infliacija ir vartotojų kainų padidėjimu. Statistikos departamentas kartą per ketvirtį oficialiame savo interneto tinklalapyje skelbia teismų taikomus vartotojų kainų indeksus žyminiam mokesčiui ir teismo baudoms indeksuoti. CPK 82 straipsnyje reglamentuojama, kad taikytinas indeksas apskaičiuojamas laikotarpiui nuo įstatymo, kuriame nustatytas žyminis mokestis ir teismo baudos, įsigaliojimo mėnesio iki kiekvieno ketvirčio pradžios. Taigi, oficialiame Statistikos departamento interneto tinklalapyje konkretus indeksas parenkamas atsižvelgiant į tai, kada įsigaliojo CPK 80 straipsnyje nurodytas žyminio mokesčio dydis (įskaitant žyminio mokesčio pakeitimus). Nagrinėjamoje byloje buvo aktualus CPK 80 straipsnyje įtvirtintas dviejų tūkstančių eurų žyminio mokesčio dydis, mokamas už supaprastintus pirkimus, nustatytas 2017 m. gegužės 2 d. įstatymu Nr. XIII-329, įsigaliojusi 2017 m. liepos 1 d. LApT pažymėjo, kad žyminis mokestis, išskyrus apskaičiuojamą procentais, indeksuojamas atsižvelgiant į ketvirčio vartojimo kainų indeksą tik tuo atveju, jeigu indeksas yra didesnis negu 110. Vadovaujantis oficialia Statistikos departamento interneto tinklalapyje nurodyta informacija, 2021 m. birželio mėn. indeksas (t.y. 2021 m. III ketvirčio pradžia apskaičiuotas indeksas),

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

palyginti su 2017 m. liepos mėn., sudaro 110,5 ir yra didesnis už 110, todėl CPK 80 straipsnyje įtvirtintas žyminio mokesčio dydis turi būti indeksuojamas.

Civilinėje byloje Nr. [e2-878-781/2021](#), sprenddamas klausimą dėl nutarties, kuria panaikintas preliminarus sprendimas ir pereita į ginčo teiseną bei nustatytas terminas trūkumams pašalinti, pagrįstumo, LApT nurodė, kad galimybė pereiti iš dokumentinio proceso į bendrąją ginčo teiseną yra numatyta tik iki preliminaraus sprendimo priėmimo. Teismui priėmus preliminarų sprendimą, tolesnė dokumentinio proceso eiga reglamentuojama CPK 429 ir 430 straipsniuose, kurie teismui yra privalomi ir kuriuose nenumatyta proceso formos pakeitimo galimybė. LApT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas bylą perduoti nagrinėti pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles nusprendė jau po preliminaraus sprendimo priėmimo ir prieštaravimų dėl tokio sprendimo pateikimo, todėl neturėjo teisinio pagrindo įpareigoti apeliančią primokėti trūkstamą žyminį mokestį, kad byla būtų nagrinėjama pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles.

Civilinėje byloje Nr. [e2-821-790/2021](#), sprenddamas klausimą dėl nutarties, kuria teismas netenkino antstolio prašymo išaiškinti sprendimo vykdymą skundžiamumo, LApT pabrėžė, kad pirmosios instancijos teismo priimta nutartis pagal antstolio prašymą išaiškinti sprendimo vykdymą gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Antstolis prašyme išaiškinti sprendimo vykdymą prašė išaiškinti JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punkte esančią nuostatą tuo aspektu, ar ji leidžia antstoliui tęsti priverstinį išieškojimą iš administravimui skirtų lėšų, LApT nurodė, kad, remiantis JANĮ 28 straipsnio 4 dalimi, bendra CPK ir

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

kituose įstatymuose nustatyta tvarka gali būti išieškomi tik einamieji nemokios įmonės mokėjimai, kurie suprantami kaip visi juridinio asmens ūkinei komercinei veiklai reikalingi mokėjimai. Tačiau JANĮ nėra numatyta, kad galimas bankroto proceso administravimo išlaidų išieškojimas CPK nustatyta tvarka. JANĮ, kaip ir Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme, numatyta savarankiškai nuo CPK reglamentuoto vykdymo proceso funkcionuojanti kreditorių reikalavimų tenkinimo sistema ir, be kita ko, bankroto proceso administravimo išlaidų, kurioms priskiriamos bylinėjimosi bei sprendimų vykdymo išlaidos (JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punktas), išmokėjimo tvarka. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą iš bankroto proceso administravimo išlaidų priteistos bylinėjimosi išlaidos išmokamos nemokumo administratoriaus pagal kreditorių susirinkimo patvirtintą šių išlaidų sąmatą iš kreditorių sąskaitos (JANĮ 75–76 straipsniai) pirmiau už kitų kreditorių reikalavimus (JANĮ 93 straipsnio 1 dalis).

Civilinėje byloje Nr. [e2T-78-407/2021](#) LAPt pažymėjo, kad civilinėje byloje, kuri vedama elektroniniu formatu, originalūs dokumentai neteikiami, nebent teismas to pareikalauja. Dokumento skaitmeninė kopija – neskaitmeniniu formatu užfiksuotas dokumento turinys, informacinių technologijų priemonėmis perkeltas į skaitmeninį formatą. Kadangi nėra nustatytos specialios originalių dokumentų skaitmeninių kopijų tvirtinimo (ar pateikimo) tvarkos, tokiais atvejais preziumuotina, kad teikiama skaitmeninė kopija atlikta iš originalaus dokumento ir laikytina tinkamai patektu dokumentu CPK prasme. Be to, 2019 m. sausio 30 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto gairėse dėl elektroninių įrodymų civilinėse ir administracinėse bylose nurodyta, kad elektroniniai

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

įrodymai, jiems priskiriant ir žodinius parodymus, duotus naudojant nuotolinį ryšį, turėtų būti vertinami taip pat, kaip ir kitų rūšių įrodymai, visų pirma dėl jų priimtumo, autentiškumo, tikslumo ir vientisumo. LApT vertinimu, vien aplinkybė, kad suinteresuotas asmuo neturi originalaus arbitražinio susitarimo dokumento, nesudaro pagrindo abejoti pareiškėjos teikiamo dokumento skaitmeninės kopijos tikrumu, taigi, ir reikalavimas pateikti originalų dokumentą civilinėje byloje, kuri vedama elektroniniu formatu, būtų neproporcingas ir galėtų užvilkti bylos nagrinėjimą.

Civilinėje byloje Nr. [2A-1070-1120/2021](#), sprendamas klausimą dėl sprendimo dėl bankrutuojančios įmonės pabaigos, LApT pažymėjo, kad sprendimas dėl įmonės pabaigos nepriimamas, jei egzistuoja objektyvios faktinės prielaidos, suponuojančios, kad kreditorių reikalavimai galėtų būti patenkinti didesne apimtimi, tačiau vien kreditorių reikalavimų apimties pasikeitimas, įmonei neturint jokio turto ir nesant realios galimybės jo gauti tęsiant bankroto procedūras, nesudaro pagrindo atmesti prašymą priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos. LApT nurodė, kad nagrinėjamu atveju egzistuojanti vien potenciali galimybė, jog išnagrinėjus kitas civilines bylas bei atnaujinus procesą kitoje civilinėje byloje galėtų keistis patvirtintos kreditorių reikalavimų sumos ir (ar) atsirasti naujų kreditorių, neužkerta kelio sprendimui dėl įmonės pabaigos priimti, kadangi, sprendžiant dėl įmonės pabaigos, vertinama būtent galimybė didesne apimtimi patenkinti jau patvirtinus kreditorių reikalavimus, o ne galimi kreditorių finansinių reikalavimų apimties pokyčiai.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [2-953-1120/2021](#), pasisakydamas dėl informavimo apie prašymo išduoti vykdomąjį raštą nagrinėjimą teismo posėdyje, LApT pažymėjo, kad teismui pripažinus, kad tai būtina, nurodytas prašymas išduoti vykdomąjį raštą gali būti nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims, tačiau šių asmenų neatvykimas nekliaudo teismui išspręsti vykdomojo rašto išdavimo klausimo. Pagal CPK 133 straipsnio 3 dalį, kai byla nagrinėjama iš esmės rašytinio proceso tvarka, apie teismo posėdžio datą, laiką, vietą ir teismo sudėtį skelbiama specialiaame interneto tinklalapyje ne vėliau kaip prieš septynias dienas iki teismo posėdžio dienos, išskyrus CPK numatytus atvejus, kai dalyvaujantiems byloje asmenims pranešama kita tvarka. Šią informaciją taip pat teikia teismo raštinė. Kai rašytinio proceso tvarka nagrinėjami kiti procesiniai klausimai, dalyvaujantiems byloje asmenims apie teismo posėdį pranešama tik CPK numatytais atvejais. LApT vertinimu, nėra pagrindo konstatuoti, kad buvo pažeistos atsakovo teisės į teisminę gynybą.

Civilinėje byloje Nr. [2-912-370/2021](#), spręsdamas klausimą dėl subjektų, galinčių skųsti Antstolio garbės teismo sprendimą, LApT nurodė, kad kasacinis teismas, pasisakydamas dėl materialinio teisinio suinteresuotumo skundžiant Advokatų garbės teismo sprendimą ir taikydamas Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 13 straipsnio 4–5 dalių analogiją, yra nurodęs, jog asmens, susidūrusio su ne kvalifikuoto advokato teikiamomis paslaugomis ar neetišku elgesiu, priemonių arsenalas iš esmės yra ribotas, asmuo gali, pvz., reikalauti atlyginti nuostolius; kreiptis dėl drausmės bylos advokatui iškėlimo ir kt. Drausminės nuobaudos paskyrimas advokatui,

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

tiesioginio materialaus poveikio asmeniui, kurio iniciatyva buvo iškelta drausmės byla, nedaro. Tačiau toks asmuo gina savo teisę ir įstatymu saugomą interesą į kokybišką teisingumo proceso vykdymą, dėl to jam įstatymu pripažįstama teisė inicijuoti drausmės bylos iškėlimą advokatui. Taip pat teisinis reglamentavimas patvirtina teisėkūros subjektų ketinimus reglamentuoti panašius teisinius santykius taip, kad asmuo, pagal kurio skundą iškelta drausmės byla, turėtų teisę, vadinasi, ir suinteresuotumą, skųsti garbės teismo sprendimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-152-378/2021). Nagrinėjamu atveju apeliantas (skolininkas vykdymo procese) buvo asmuo, inicijavęs drausminės bylos antstolei iškėlimą, todėl LApT nusprendė, kad apeliantas yra įstatymo nustatytas subjektas, turintis teisę ir teisinį suinteresuotumą skųsti Antstolių garbės teismo sprendimą.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojamos nuotraukos iš Lietuvos apeliacinio teismo ir Artūro Jendovickio archyvų.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. (8 70) 663 685, faks. (8 70) 663 060
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2021 m.